

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ЯК ЧИННИК ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО СЕРЕДОВИЩА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Філіппов В. Ю., к. е. н., докторант
Одеський національний політехнічний університет*

Інформаційно-технологічна революція радикально змінила технологічну основу суспільного виробництва, створивши тим самим нові умови підприємництва та нові вимоги до промислових підприємств. Розвиток інформаційних технологій перевищив розвиток технологій використання енергії в 3-6, хоча той останні чотири десятиліття має прискорений характер [1].

Прогрес в інформаційній сфері прискорює постійний високий попит на нові технології, тому кожна нова комп'ютерна система все швидше змінює попередню, забезпечуючи більш швидку дифузю інновацій у різні сфери підприємницької діяльності, зокрема у бізнес-комунікації підприємств.

Інформатизація економіки значно стимулює інноваційний процес, оскільки ІТ-підприємства лідирують за всіма видами інноваційної діяльності. Саме вони більш за інші галузі фінансують наукові дослідження та розробки, стартапи тощо. Їх витрати досягають 34% від загальних витрат бізнес-структур на НДДКР. Це – величезні обсяги фінансування. У Фінляндії, Ізраїлю, Кореї та Сполучених Штатах, вони склали 40-65% НДДКР в 2015 р. Витрати на дослідження і розробки в ІКТ-сфері, як правило, зосереджені в ІКТ-виробництві та складають 60% НДДКР в ІКТ в ОЕСР. У країнах ОЕСР 34% всіх заявок на патенти складають патенти, пов'язані з ІКТ. Лідирують Китай, Корея, Індія, Малайзія, Ізраїль, Фінляндія, Швеція: у 215 р., заявки на ІКТ у цих країнах склали до 40% всіх патентних заявок.

Інформатизація економіки змінює структуру світової торгівлі та експорту окремих країн. Відбувається стійке зростання в світовому експорті ІКТ-товарів – у 2001-2016рр він зріс на 6% в рік, досягнувши 1,6 трлн дол. США. При цьому збільшується експорт обладнання зв'язку та електронних компонентів. Проте їх виробництво все більше концентрується у декількох країнах. Майже 55% світового експорту – це Китай, США, Сінгапур, Корея, які зменшили частку Японії і США у вдвічі. Водночас експорт Китаю виріс у 5 разів: з 6,1% до 32%. Головний інструмент цього – офшорні виробництва.

У 2016 р. світова галузь ІКТ досягла обсягу \$3,4 трлн, випередивши традиційного лідера – ринок нафти [2]. Це обумовило кілька змін на ринку праці, вимог до персоналу бізнес-структур: збільшення зайнятості у ІТ-індустрії: в 2006 р. – в країнах ОЕСР зайнятість в ІТ-індустрії складала 6% всіх зайнятих в бізнес-секторі; народження нових професій (системотехніків, – CEO-маркетологів, аналітиків систем тощо); випереджаюче зростання чисельності фахівців – вищої кваліфікації інтелектуальної праці: учених-дослідників, інженерів, програмістів.. Одночасне зменшення частки персоналу фізичної праці: його питома вага в робочій силі США, Японії, Німеччини зменшується (США – з 40% у 1950р. до 31,5% у 1988р.); зростання освітнього рівня персоналу. До 2005 р. питома вага осіб, які отримали середню освіту, зросла в структурі робочої сили США з 52,3 до 91%; віддалена локалізація робочих місць персоналу підприємств з використанням ІТ комунікацій, утворенням тимчасових та постійних команд виконавців, аутсорсингом послуг та робіт. Це дозволяє залучати персонал різного рівня кваліфікації (від професіоналів найвищого класу, що займаються створенням великих модулів програмного забезпечення, до недостатньо кваліфікованого для виконання простих операцій). Інформатизація економіки змінила інформаційну інфраструктуру ринку: виникли та активно

розвиваються хмарні сервіси (Google Drive, Microsoft OneDrive, Dropbox та ін.), які дозволяють використати новітні технології для прискорення управлінських функцій та комунікацій; продовжується процес децентралізації ІТ- аутсорсингу: у м. Київ – 52 аутсорсингові компанії (46,6% ринку), м. Харків – 33 (16,2%), м. Львів – 32(10%), м. Дніпропетровськ (7,9%), м. Одеса (5,5%). Разом в цих містах працює 86% всіх програмістів країни [3]; розвивається ринок ІТ-консалтингу, тобто— ринок послуг з аналізування, обґрунтування ІТ-стратегії структурування інформаційних систем, вибору ІТ-технологій, створення процесу розвитку інформаційних систем і технологій, інформаційної безпеки, ІТ-аудиту; стрімко зростає обсяг телекомунікаційних— послуг та використання ІКТ-технологій. За загальним рівнем мережевої готовності, що характеризує рівень розвитку інформаційнокомунікаційних технологій в країні, Україна в 2015р. зайняла 71 місце з 143 країн, а в рейтингу – 64 місце з 73-го в 2013 р. За п'ять років обсяг ринку телекомунікаційних послуг виросли на 18%: від 47,4 до 55,9 млрд. грн. (2010-2015рр.), по-більшості за рахунок розвитку сегментів послуг мобільного та комп'ютерного зв'язку [4]. Найбільшу частку доходів отримано від телекомунікаційних послуг (91%), 65,3% – від мобільного зв'язку (33,2 млрд. грн.).

Відтак, інформатизації економіки перетворюватиметься на домінуючий чинник інноваційного впливу сучасності на підприємницьке середовище. Це стосується повною мірою й промислових підприємств. Відповідно, специфіка промислового виробництва вплине на їх зміст та вагомість. Саме це складатиме подальші наукові дослідження.

Список використаних джерел

1. Кірев О .В. Інформатизація економіки як чинник впливу на підприємницьке середовище та бізнескомунікації промислових підприємств / О.В. Кірев, В.Ю. Філіппов // Економіка: реалії часу. Науковий журнал.– 2018. – № 2 (36). – С. 110-116. – Режим доступу до журналу: <https://economics.opu.ua/files/archive/2018/No2/110.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.3228238.
2. Підгайна Є. Фізична карта ІТ-світу: хто найбільше заробляє на новітніх технологіях [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу: <https://mind.ua/publications/20179545-fizichnakarta-it-svitu-hto-najbilshe-zaroblyae-na-novitnih-tehnologiyah>.
3. Красномовец П. Перспективные люди: Как IT-аутсорсинг стал третьей отраслью страны [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу: <https://delo.ua/business/perspektivnye-ljudi-kak-itaoutsorsing-stal-tretej-otraslju-stra-316338/>.
4. Мировой рынок интернет-торговли вырастет на 20% в 2015 году [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу: <http://www.retailloyalty.org/news/emarketer-mirovoy-rynok-internet-torgovlivyrastet-na-22-v2015-godu-/>.